

HỘI THẢO

Nâng cao hiệu quả thu ngân sách trong khai thác khoáng sản: Từ kinh nghiệm thực tiễn đến các giải pháp chính sách

Hà Nội, ngày 13 tháng 5 năm 2016

Giới thiệu

Trước sự tăng trưởng nhanh chóng của ngành công nghiệp khai thác khoáng sản, Việt Nam đã ban hành Pháp lệnh Thuế tài nguyên vào năm 1990. Trong hơn 17 năm thực thi, Pháp lệnh Thuế tài nguyên đã được sửa đổi 2 lần vào năm 1998 và 2008. Đến năm 2009, Quốc hội đã ban hành Luật Thuế tài nguyên 2009 thay thế cho Pháp lệnh Thuế tài nguyên. Theo đó, Luật Thuế tài nguyên đã kế thừa và luật hoá các quy định về thuế liên quan trước đó. Đối tượng chịu thuế cũng đã được mở rộng và khung thuế suất đối với một số nhóm tài nguyên cũng đã được điều chỉnh.

Theo đánh giá quốc tế và theo số liệu của Bộ Tài nguyên và Môi trường, Việt Nam đã khai thác nhiều loại khoáng sản ở quy mô lớn. Do đó, nhiều loại khoáng sản đang đối mặt với nguy cơ cạn kiệt trong tương lai rất gần. Tuy nhiên, đóng góp ngân sách từ ngành khoáng sản rất hạn chế. Theo tính toán từ số liệu thống kê của Bộ Tài chính, số thu thuế tài nguyên ngoài dầu khí chỉ đạt 0,9% - 1,1% tổng thu ngân sách nhà nước trong giai đoạn 2011 - 2013. Tại nhiều địa phương, số thu thuế tài nguyên thậm chí không đủ cho chi phí quản lý nhà nước đối với hoạt động khoáng sản.

Trong khi đó, nhiều doanh nghiệp khoáng sản lại đánh giá mức thuế suất thuế tài nguyên hiện nay là khá cao so với thế giới và gây nhiều khó khăn cho hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp. Ngoài ra, nhiều ý kiến cũng cho rằng cách tính thuế tài nguyên không khuyến khích đầu tư chế biến sâu và phát triển bền vững ngành khoáng sản. Hiện tượng này trên phần nào phản ánh chính sách thuế tài nguyên còn tồn tại nhiều kẽ hở và công tác quản lý thu chưa hiệu quả.

Theo Luật thuế Tài nguyên 2009, thuế tài nguyên được thu dựa trên sản lượng khai thác, giá bán và thuế suất. Tuy nhiên, hiện nay chưa có cơ chế để giám sát hiệu quả sản lượng khai thác và giá bán thực tế của doanh nghiệp. Ngoài ra, giá tính thuế tài nguyên hiện nay do UBND tỉnh quy định; và do đó còn tồn tại sự chênh lệch khá lớn giữa các địa phương cũng như giữa giá quy định và giá bán thực tế. Những bất cập trên đã tạo nhiều kẽ hở, gây thất thu ngân sách.

Trong bối cảnh trên, Liên minh Khoáng sản phối hợp cùng các bên liên quan tổ chức Hội thảo "**Nâng cao hiệu quả thu ngân sách: Từ kinh nghiệm thực tiễn đến các giải pháp chính sách**" nhằm chia sẻ các bất cập trong thực tiễn thực thi và đề xuất các kiến nghị sửa đổi Luật Thuế tài nguyên 2009.

Mục tiêu

- Chia sẻ kinh nghiệm quốc tế trong việc xây dựng chính sách tài chính và quản lý thu trong lĩnh vực khai thác khoáng sản.

- Thảo luận về các bất cập và định hướng sửa đổi Luật thuế Tài nguyên 2009 theo hướng tăng cường minh bạch và nâng cao hiệu quả thu.

Thành phần tham dự

- Đại diện Ủy ban Tài chính Ngân sách Quốc hội, Đại diện Ủy ban Kinh tế Quốc hội, Đại diện Ủy ban Khoa học, Công nghệ và Môi trường Quốc hội
- Đại diện Vụ Kinh tế ngành, Văn phòng Chính phủ
- Đại diện Bộ Tài chính, Bộ Công thương và Bộ Tài nguyên và Môi trường
- Đại diện Cục Thuế, Sở Tài nguyên và Môi trường các tỉnh, thành phố.
- Đại diện các doanh nghiệp khai thác khoáng sản và Hiệp hội Doanh nghiệp
- Đại diện các tổ chức nghiên cứu khoa học
- Đại diện các tổ chức quốc tế (Đại sứ quán Úc, GIZ, NPA, Oxfam)

Thời gian và địa điểm

- Thời gian, Nhà khách Quốc hội, 27A Trần Hưng Đạo, Hà Nội
- Thời gian: Ngày 13 tháng 5 năm 2016

Chương trình dự kiến

Thời gian	Nội dung
8.00 – 8.30	Đăng ký đại biểu <i>Trung tâm Con người và Thiên nhiên</i>
8.30 – 8.40	Khai mạc Hội thảo <i>Trung tâm Con người và Thiên nhiên</i>
8.40 – 9.00	Đánh giá tổng quan về tình hình thực hiện chính sách thuế tài nguyên: Các bất cập và tác động đối với thu ngân sách <i>PGS. TS. Lê Xuân Trường – Học Viện Tài chính</i>
9.00 – 9.20	Chính sách thuế tài nguyên: Bất cập trong thực tiễn thực thi nhìn từ trường hợp khai thác Apatit tại Lào Cai <i>Đại diện công ty Apatit Lào Cai</i>
9.20 – 9.40	Sáng kiến minh bạch trong công nghiệp khai thác (EITI): Công cụ khắc phục các kẽ hở chính sách và nâng cao hiệu quả thu <i>Bà Trần Thanh Thủy – Liên minh Khoáng sản</i>
9.40 – 10.00	Hỏi đáp
10.00 – 10.15	Nghỉ giữa giờ
10.15 – 10.35	Xây dựng chính sách tài chính trong lĩnh vực khai thác tài nguyên: Kinh nghiệm từ Indonesia <i>Ông Emanuel Bria – Viện Quản trị Tài nguyên Thiên nhiên Hoa Kỳ</i>

10.35 – 10.55	Xây dựng chính sách tài chính trong lĩnh vực khai thác tài nguyên: Kinh nghiệm từ Phillipines <i>Ông Marco Angelo – Mạng lưới Bantay Kita Philippines</i>
11.55 – 12.00	Thảo luận
12.00 – 13.30	Ăn trưa
13.30 – 13.50	Tiến trình xây dựng chính sách thuế tài nguyên và các thách thức <i>Ông Bùi Đức Hiền – Vụ Chính sách, Tổng cục thuế</i>
13.50 – 14.10	Đánh giá về Luật Thuế Tài nguyên: Các bất cập và tác động đối với quản trị tài nguyên khoáng sản ở Việt Nam <i>PGS. TS. Nguyễn Cảnh Nam – Tập đoàn Công nghiệp Than và Khoáng sản Việt Nam</i>
14.10 – 14.30	Tình hình thực hiện Luật Thuế tài nguyên 2009 tại Lào Cai: Các bất cập và kiến nghị sửa đổi <i>Ông Nguyễn Trung Triều – Phó Cục trưởng Cục Thuế tỉnh Lào Cai</i>
14.30 – 15.00	Thảo luận chung
15.00 – 15.15	Nghỉ giữa giờ
15.15 – 15.35	Tình hình thực hiện Luật Thuế tài nguyên 2009 tại Yên Bái: Các bất cập và kiến nghị sửa đổi <i>Ông Đoàn Quốc Trường – Phó Cục trưởng Cục Thuế tỉnh Yên Bái</i>
15.35 – 15.55	Tình hình thực hiện Luật Thuế tài nguyên 2009 tại Lâm Đồng: Các bất cập và kiến nghị sửa đổi <i>Ông Hà Trung Tính, Cục Thuế tỉnh Lâm Đồng</i>
15.55 – 17.00	Thảo luận và kết thúc hội thảo